

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

**ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

для студентів ІІІ курсу напрямку підготовки 6.030507 “Маркетинг”

м. Дніпропетровськ 2015 р.

Методичні вказівки з виробничої практики для студентів III курсу напряму підготовки 6.030507 «Маркетинг»/ Укладач: Т.Б. Решетілова. - Дніпропетровськ: Державний ВНЗ «НГУ», 2015. - 16 с.

Укладач:

Т.Б. Решетілова, д.е.н., проф.

Відповідальна за випуск: завідувача кафедрою маркетингу

Т.Б. Решетілова, д.е.н., професор

© НГУ, 2015

© Т.Б. Решетілова, 2015

ВСТУП

Програма виробничої практики за напрямом 6.030507 «Маркетинг» є основним навчально-методичним документом, що визначає порядок проходження практики для студентів-бакалаврів і функції керівників практики.

Основна задача виробничої практики полягає у забезпеченні комплексного підходу до організації практичної підготовки фахівця, системності, безперервності і поступовості процесу навчання студентів-бакалаврів.

Тривалість практики 4 тижні.

1. МЕТА І ЗАДАЧІ ПРАКТИКИ

1.1. Метою виробничої практики є оволодіння студентами сучасними засобами і навичками виробництва за однією з обраних тем, формування у них професійних вмінь для прийняття самостійних рішень в сучасних умовах функціонування підприємств, усвідомлення необхідності систематичного оновлення знань і творчого їх використання у виробничій діяльності, а також збір нормативно-довідкових і інформаційних матеріалів для написання курсових і інших індивідуальних робіт.

1.2. Задачі практики орієнтують студентів на вивчення, та осмислення реально господарюючого суб'єкту, який діє у сучасних умовах макро - і мікросередовища:

- ✓ закріплення і поглиблення теоретичних і практичних знань у галузі організації маркетингу на підприємстві;
- ✓ дослідження практики прийняття рішень з економічних та маркетингових проблем підприємства;
- ✓ набуття навичок управління маркетинговою службою підприємства;
- ✓ дослідження системи інформаційного забезпечення підприємства, збір необхідної первинної інформації для виконання курсових і інших індивідуальних робіт та розробка рекомендацій по удосконаленню

управління маркетинговою діяльністю підприємства;

- ✓ набуття навичок використання результатів досліджень у навчальному процесі.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Студент, що проходить практику, зобов'язаний :

2.1. ЗНАТИ: соціально-економічні та фундаментальні дисципліни, необхідні для успішного опанування методів економічного і системного аналізу в сфері маркетингової діяльності і проведення маркетингових досліджень, застосовувати економіко-математичні методи і сучасні комп'ютерні технології управління і обробки маркетингової інформації; розробляти конкретні пропозиції стратегії управління маркетингом.

2.2. ВМІТИ: виконувати конкретні економічні розрахунки з використанням прийомів і засобів, що отримали найбільше визнання і застосовуються у країнах з розвиненими ринковими відносинами; аналізувати маркетингові, організаційні, фінансово-економічні аспекти роботи підприємства, галузі, господарського комплексу країни згідно конкретних напрямків їх діяльності, проводити комплексні ринкові дослідження з використанням ЕОМ.

У процесі проходження практики студент **ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ** зібрати і обробити необхідний практичний матеріал і використати його при написанні звіту про практику, курсових і інших індивідуальних робіт.

2.3. Базами практики для студентів є організації усіх форм власності, напряму діяльності, будь-якого географічного розташування.

База практики повинна надати можливість отримання необхідних матеріалів для подальшого написання курсових та інших індивідуальних робіт.

2.5. Тривалість практики визначається відповідно до затвердженого графіку організації навчального процесу за спеціальністю “Маркетинг”.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Навчально-методичне керівництво практикою здійснюють викладачі кафедри маркетингу.

3.1. Викладач-керівник практики від університету зобов'язаний:

- не пізніше, ніж за 2 дні до початку практики провести інструктаж з групами студентів, на якому обговорити задачі і мету практики, ознайомити з формами контролю і звітності про практику, а також з'ясувати індивідуальні навчально - дослідні завдання, видати студентам направлення на підприємства;
- консультувати студентів у процесі проходження практики в аудиторії НГУ відповідно до встановленого графіку;
- систематично інформувати кафедру (при необхідності деканат) про хід виконання практики; інформувати про всі випадки нез'явлення студентів на практику;
- подавати на кафедру пропозиції щодо вдосконалення цієї форми навчального процесу;
- організувати інструктаж з техніки безпеки і охорони праці на підприємстві;
- організувати страхування життя та здоров'я студентів на період проходження практики у відповідності до особливостей технологічних процесів підприємства.

Відповідальність за виникнення страхових випадків зі студентами у термін практики на підприємстві покладається на підприємство. Викладач, завідувач кафедри та керівництво НГУ не несуть за це відповідальності.

3.2. Обов'язки керівника практики від підприємства:

- ознайомити студентів з діяльністю підприємства і організацією служби маркетингу;
- ознайомити студентів з їх основними обов'язками на даному підприємстві, спрямованими на якісне виконання практики;
- забезпечити студентам доступ до всіх необхідних для проходження практики документів, здійснювати контроль за виконанням роботи;

- дати необхідні консультації про порядок змісту документації, а також про організаційну та функціональну діяльність підприємства;
- доручати студентам виконання окремих управлінсько-виробничих робіт, що знаходяться у компетенції маркетингових служб;
- формувати практичні навички і вміння студентів у галузі маркетингового менеджменту підприємства;
- перевірити звіт по практиці, дати рецензію на нього і скласти характеристику на студента під час перебування на підприємстві.

3.3. Основні обов'язки студента-практиканта:

- в день прибуття на місце практики слід освідомитися про своє робоче місце і повідомити керівника практики від кафедри про початок проходження практики;
- вивчити і неухильно виконувати правила техніки безпеки і охорони праці, пройти відповідний інструктаж;
- здійснити страхування життя і здоров'я на період практики;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку підприємства. Тривалість робочого дня студента повинна відповідати тривалості робочого дня робітника підприємства. За порушення правил внутрішнього розпорядку студенти відповідають перед адміністрацією підприємства і деканатом факультету;
- виконувати індивідуальне завдання по виробничій роботі;
- докладно описувати всі виконані за день роботи і щотижнево підписувати у керівника практики;
- зібрати і провести попередній аналіз даних, що потрібні для написання подальших робіт;
- своєчасно виконувати методичні вказівки керівників практики;
- по закінченню проходження практики підготувати звіт, що повинен відображати її зміст, мати додатки у вигляді заповнених і пронумерованих форм документів (на кожний документ повинно бути посилання в тексті).

4. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

4.1 .В процесі проходження практики студент зобов'язаний :

- закріпити теоретичні знання отримані при вивченні соціально-економічних і фундаментальних дисциплін;
- зібрати і обробити необхідний матеріал для подальшого виконання робіт;

4.2.Календарний план виробничої практики

№ з/п	Найменування заходів	Кількість роб. днів
1	Оформлення документів, інструктаж з охорони праці	1
2	Знайомство з базою практики: характеристика підприємства, оргструктури, статут	1
3	Збір і аналіз матеріалів з економічної діяльності підприємства	2
4	Аналіз і дослідження маркетингової діяльності підприємства	4
5	Виконання індивідуального завдання , аналіз і розробка пропозицій щодо удосконалення організації маркетингу на підприємстві	4
6	Підготовка матеріалів для написання індивідуальних та курсових робіт	2
7	Підготовка звіту, узгодження його з керівником практики від підприємства і представлення його керівникові від кафедри маркетингу	5
8	Захист звіту з виробничої практики згідно графіку навчального процесу	1

4.3. В процесі проходження практики студент зобов'язаний зібрати матеріал для подальшої практичної роботи

- погодити тему практичної роботи з конкретними умовами підприємства
- зібрати і узагальнити необхідний фактичний матеріал для індивідуальних та курсових робіт.

4.4. Об'єкт вибирається залежно від можливостей збору матеріалу, побажань і рекомендацій.

4.5. Збір і обробка матеріалу. Джерелом інформації для написання подальших практичних робіт на підприємстві є плани і звіти з різних напрямків господарчої діяльності, данні оперативного, статистичного, бухгалтерського обліку, інша оперативна документація підприємства (акти, доповідні записки тощо)

В основу практичної роботи повинні бути покладені ретельно підібрані, вірогідні, узагальнені та систематизовані відомості.

В процесі збору і первинної обробки вихідної інформації слід звертати увагу на кількісну відповідність аналогічних даних, що отримуються з різних джерел (планових і статистичних форм, обґрунтувань розрахунків). Наявність такої відповідності даних підтверджує їх вірогідність. При обробці інформації важливо використати отримані в університеті знання по статистиці, обчислювальній техніці, економічному аналізу.

При зборі та обробці матеріалів необхідно звертати увагу на все нове, що є в практиці господарювання і управління в даній галузі, передовий досвід, зокрема закордонний, нормативні документи (закони, положення, інструкції, стандарти тощо). Враховуючи ці матеріали слід дати оцінку стану маркетингової діяльності на підприємстві, виявити недоліки і обґрунтувати шляхи їх усунення, розробити необхідні пропозиції щодо ефективного рішення проблем.

Для організації ефективної роботи студента і систематизації матеріалу доцільно разом з керівником практики розробити програму збору матеріалів. Така програма дозволить: по-перше, в повному обсязі уявити перелік матеріалів, достатніх для аналізу, висновків і обґрунтування пропозицій; по-друге, правильно розподілити час на збір і аналіз матеріалів з використанням особистих спостережень, самостійних розрахунків і додаткового вивчення літературних джерел.

4.6. Рекомендації по підготовці і виконанню індивідуального завдання.

Індивідуальне завдання практиканту ставить мету - набуття вмінь і навичок поглибленого вивчення діяльності підприємства і самостійного рішення виробничих, маркетингових, управлінських завдань. Таких завдань може бути декілька (за погодженням з керівником практики від кафедри).

Індивідуальне завдання студенту узгоджується з керівником практики від кафедри і конкретизується під час проходження практики з участю керівника від підприємства.

Матеріали, що зібрані по індивідуальному завданню, повинні бути основою для виконання індивідуальних та курсових робіт.

5. ПРИБЛИЗНИЙ ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Організація управління маркетингом на підприємстві.
2. Стратегічне і оперативне планування маркетингу.
3. Розробка маркетингового бізнес-плану при виробництві нового товару.
4. Реклама як основний засіб маркетингової комунікації.
- 5 Розробка маркетингового плану фірми щодо оптимізації рентабельності її діяльності.
6. Довгострокове прогнозування збуту.
7. Організація складського господарства.
8. Організаційно-правові аспекти митної справи.
9. Маркетинг вторинних ресурсів.
10. Інноваційний маркетинг в умовах переходу до ринкових відносин.
11. Проблеми логістики.
12. Культура виробництва (створення іміджу підприємства).
13. Маркетингове дослідження каналів збуту і оплати продукції.
14. Розробка стратегії післяпродажного обслуговування.
15. Вдосконалення товароруку при експортному збуті товару.

6. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ

Звіт про практику є основним документом, що характеризує роботу студента під час практики.

6.1. Після закінчення практики студент повинен подати наступні матеріали:

- заповнені направлення на підприємства (завірені підписами і печатками);
- звіт про практику, підписаний керівником від підприємства;
- матеріали по виконанню індивідуального завдання (у межах звіту).

6.2. Зміст звіту про практику

- титульний аркуш (додаток А),
- зміст (з перерахуванням всіх глав, розділів з вказівкою сторінок),
- вступ,
- основна частина: - загальна характеристика підприємства, виробнича структура, свідомості про діяльність підприємства, інформація про економічний, фінансовий стан підприємства, про зовнішньоекономічні зв'язки;
- аналіз управління маркетинговою діяльністю підприємства ;
- індивідуальне завдання;
- рекомендації і пропозиції щодо поліпшення організаційно-економічних аспектів маркетингової діяльності підприємства ;
- висновки;
- перелік використаної літератури;
- додатки (з комплектом заповнених студентом форм документів).

Звіт з практики слід виконувати на стандартних аркушах, додержуючись полів: з усіх боків по 20 мм. Нумерація сторінок повинна бути наскрізна, починатися з титульного аркуша, але на титулі номер не виставляється, як і на звороті титулу. Нумерація тексту звіту починається з сторінки 3. Цифра розташовується у верхньому правому куті аркуша.

Написання кожного розділу необхідно починати з нової сторінки, а підрозділів - продовжуючи її. Найменування розділів і підрозділів слід

розташовувати в середині рядку без крапки на кінці і не підкреслювати. Якщо заголовок містить декілька пропозицій, їх слід розділяти крапками. Перенесення слів у заголовках не допускається. Звіт може бути ілюстрований таблицями і малюнками.

Таблиці повинні мати номер і заголовок. Рекомендується наскрізна нумерація таблиць. Слово "таблиця" і її номер (без крапки на кінці) повинні розташовуватися з лівого боку над таблицею. Далі в тому ж рядку після номеру необхідно вказати назву таблиці. За відсутності цифр у таблиці необхідно ставити риску. Дробу вказують з однаковим числом цифр після коми, а при дуже малому значенні показників - нулі (0.00).

Якщо розмір таблиці перевищує розмір стандартного аркуша, то частину її слід перенести на наступний аркуш. У заголовку треба писати "Продовження таблиці" (з вказівкою номеру) або "Закінчення таблиці" без повторення заголовку. Примітку слід розміщувати під таблицею, а посилання в тексті на таблицю дати у дужках, наприклад, (табл. 1). Таблиці, що мають другорядний характер, необхідно розміщувати у додатках до звіту.

Рисунки, як і таблиці, необхідно виконувати чорним чорнилом, а під всіма ними робити надписи - "Рисунок" (повністю), його номер, назву ілюстрації. Статут підприємства, накази і іншу документацію підприємства слід оформлювати як додатки.

Формули, що використовуються у звіті: необхідно писати розбірливо, нумерувати їх праворуч, після формули необхідно дати розшифровку позначок.

Закони України, Укази Президента, декрети і постанови Кабінету Міністрів України та інші законодавчі акти і нормативні документи, які використовувалися у звіті, слід відображати у переліку літератури, що додається до звіту.

Звіт доцільно завершувати записом: „Звіт виконаний на матеріалах підприємства (назва підприємства)”. Звіт повинен бути підписаний керівником практики від підприємства і завірений печаткою.

7. ПОРЯДОК ПОДАННЯ І ЗАХИСТУ ЗВІТУ

Звіт з виробничої практики повинен бути своєчасно переданий на перевірку керівнику практики від кафедри маркетингу. Обсяг письмового звіту до 30 сторінок (разом з таблицями).

За результатами перевірки звіту керівник приймає рішення про допуск до захисту або повертає студента на доопрацювання у відповідності з означеними зауваженнями.

До захисту допускаються студенти, які повністю виконали завдання практики, оформили звіт за встановленими вимогами і отримали позитивну характеристику керівника від бази практики. Захист звіту проводиться в університеті після захисту на підприємствах-базах практики.

Захист звітів проводиться у формі доповіді з виробничої практики студентів.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра маркетингу

ЗВІТ

з виробничої практики

студента напрямку 6.030507 “Маркетинг”

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Місце та термін практики

з _____ по _____
Керівник практики від підприємства

(П.І.Б., підпис)

Керівник практики від кафедри

(П.І.Б., підпис)

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Мета і задачі практики	3
2. Загальні положення виробничої практики	4
3. Організація та керівництво практикою	5
4. Зміст практики	7
5. Приблизний перелік індивідуальних завдань	9
6. Вимоги до оформлення звіту	10
7. Порядок подання і захисту звіту	12
Додаток	13

Укладач:

Решетілова Тетяна Борисівна

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

для студентів III курсу напряму підготовки 6.030507 “Маркетинг”

Центр маркетингових технологій
Державного вищого навчального закладу
«Національний гірничий університет»

Підписано до друку 01.03.15. Формат 30x42/4.
Папір Pollux. Умовн. друк. арк. 0,43.
Обл.-вид. арк. 0,48. Тираж 50 прим.

Національний гірничий університет

49005, м. Дніпропетровськ, просп. К.Маркса, 19.